گزارش «شرق» از نحوه اجرای مصوبه اخذ مالیات بر ارزش افزوده از بیمه‌های عمر

مالیات‌ستانی بیمه‌های عمر سلیقه‌ای است؟

ارمغان جوادنیا: چگونگی اخـذ مالیات بر ارزش افزوده از بیمه‌های عمر سبب شده است که برخی بیمه‌ها به‌صورت نامتعارف از بیمه‌شوندگان مالیات بگیرند. براساس تصویب مجلس مقرر شـد که بیمه‌های عمر ۹درصـد مالیات بر ارزش افـزوده به دولـت پرداخت کنند، امـا ابهامات این قانون هنوز در برخی شـرکت‌ها وجود دارد و موجب شده در عمل با اجراهای سـلیقه‌ای حـق بیمه‌های مضاعف از بیمه‌شـوندگان دریافت شـود. بیمه عمـر هنوز ضریب نفوذ پایینی در کشـور دارد بنابراین انتظار می‌رود که برای فراگیرشـدن این بیمه آتیه‌سـاز، دولت و مجلس از همه ظرفیتشان اسـتفاده کنند و با ابزارهای تشویقی روند رشد بیمـه عمر را شـتابنده‌تر کنند. حال نه تنها برای تشـویق مردم به خرید این بیمه امتیازی در نظر گرفته نشـده، بلکه بـا ابهامات اخذ مالیات بر ارزش افـزوده، انگیزه‌ها را برای خرید کاهش داده‌اند. پرویز خسروشـاهی، قائم‌مقام بیمه مرکزی، در گفت‌وگو با «شـرق» درباره اینکه اخذ مالیات بر ارزش افـزوده از حق بیمه‌های عمر قانونی اسـت یا خیر، می‌گوید: حق بیمه عمر و پس‌انداز یک بخش ریسک عمر و یک بخش پس‌اندازی دارد. بخش پس‌اندازی از مالیات بر ارزش افزوده معاف است، اما بخش عمر معاف نیست. زمانی که قانون مالیات بر ارزش افزوده اجرائی شـد، ابتدا تصـور برخی از شـرکت‌های بیمه بر این بـود که کل حق بیمـه عمر و پس‌انداز معاف اسـت، اما سـازمان مالیاتی بـر این موضوع ایـراد گرفت و فقط بخـش پس‌اندازی را معاف اعلام کرد. از آن زمان به بعد شرکت‌های بیمه برای بخش ریسک عمر مالیات بر ارزش افزوده در نظر می‌گیرند و به سـازمان مالیاتـی پرداخت می‌کنند. بـه گفته او اگر یک شـرکت بیمه از مقطعی که مالیـات بر ارزش افزوده برقرار شـده برای بخش ریسک عمر که معاف نیست، این مالیات را نگرفته باشـد، حالا مجبور اسـت آن را دریافت کند؛ زیرا سـازمان مالیاتی از همان مقطع اجرای مالیات بر ارزش افزوده آن را طلب می‌کند. منتهی برخی شـرکت‌ها مالیـات بر ارزش افـزوده را از محل ذخایـری که این نوع بیمه‌نامه‌ها دارند، برداشـت می‌کردند؛ اما بسیاری دیگر از آنها، ذخیره بیمه‌ای بیمه‌گذار را تغییر نمی‌دهند و به جای آن و به‌درسـتی مالیات بر ارزش افزوده‌ای که قبلا دریافت نکرده‌اند را یک‌جا اخذ می‌کنند. در هر صورت این موضوع خلاف قانون نیست. او اضافه کرد، البته یکی از شرکت‌های بیمه مناطق آزاد با توجه به اینکه فعالیت در مناطق آزاد از مالیات معاف است، برای مقطعی مالیات بر ارزش افزوده بیمه عمر و پس‌انداز را از مشـتریان خود دریافت نمی‌کرد، اما بعدا مطرح شـد که چون شـرکت مذکور با مشارکت یک بیمه‌گر سـرزمین اصلی اقدام به عرضه این بیمه‌نامه در سرزمین اصلی هم می‌کند، باید مالیات بر ارزش افزوده دریافت کند. بنابراین مسئله‌ای که مطرح می‌شود، ناشی از برداشت اشـتباه از قانون مالیات بر ارزش افزوده در اوایل اجرائی‌شدن آن بود که تدریجا برطرف شد.

دریافت مالیات بر ارزش افزوده از بیمه عمر

مسـئول بیمه عمر یکی از شـرکت‌های بیمـه ایران دراین‌بـاره توضیـح می‌دهد؛ مالیـات بر ارزش‌افـزوده از حـق بیمه‌ها گرفته می‌شـود. او با بیان اینکـه مالیات بر ارزش‌افـزوده بیمه عمر برای یک سـال ۹ درصد اسـت، اضافـه کرد؛ برای مثـال اگر یک میلیون تومـان پرداخت شـود، ۹ درصد مالیات بر ارزش‌افـزوده آن ۹۰ هزار تومان می‌شـود که اگر تقسـیم بر ۱۲ ماه کنیم، حدود هفت هزار و ۸۰۰ تومـان می‌شـود اما برای یک سـال ۹۰ هزار تومان خواهد بود. مسئول بیمه عمر این شرکت همچنین اضافه کرد؛ در گذشته مالیات بر ارزش‌افزوده از سود بیمه بازخرید کسـر می‌شـد اما بیمه مرکزی اعلام کرده کـه مالیات بر ارزش‌افزوده سال‌به‌سـال گرفته شـود تا فشار ناشی از آن کاهش یابد. او در پاسخ به این سؤال که در گذشته مالیات بر ارزش‌افزوده عمر گرفته نمی‌شـد اما اکنون از حق بیمه گرفته می‌شـود، به این نکته اشـاره کرد که اگر مالیات بر ارزش‌افزوده بیمه عمر مثلا برای سه سال گذشته دریافت نشـده باشد، برای سـال جدید نرخ سه سـال یک‌جا باید پرداخت شود. اما مسئول بیمه عمر شرکت بیمه کارآفرین بـا تأکید براینکه مالیات بر ارزش‌افـزوده بیمه عمر درصد مشخصی ندارد، توضیح داد؛ مالیات بر ارزش‌افزوده بیمه عمر کف و سقف ندارد و بسته به شرایط سنی و انفرادی و گروهی‌بودن آن متفاوت است.

قانونی یا غیرقانونی؛ مسئله این است

عبـاس رنجبر، مدیر بیمه‌های عمر رازی در گفت‌وگو با «شرق»، دریافت مالیات بر ارزش‌افزوده را قانونی خواند و گفت؛ طبق قانون سـازمان مالیاتی و بیمه مرکزی، مالیات بر ارزش‌افزوده از بیمه عمر کسـر می‌شود. او با بیان اینکه نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده بیمه عمر ۹ درصد است، اضافه کرد؛ البته بخشـی از حق بیمه‌ها بابـت پس‌انداز و برخی بابت پوشـش‌های بیمه‌ای اسـت. پوشـش‌های بیمه‌ای شـامل مالیات می‌شـود اما بخش پس‌انداز شامل مالیات نمی‌شـود. رنجبر با بیان اینکه در کشور هر کس از خدمات بیمه‌ای اسـتفاده می‌کند، باید مالیات بپردازد، توضیح داد؛ مالیات بر ارزش‌افزوده خلاف قانون نیست. البته بیمه ایران با تغییر در رویه خود ابهاماتی ایجاد کرده بود اما کارشـان غیرقانونی نیست. محمد حسینی‌پور، کارشناس بیمه نیز در گفت‌وگو با «شرق» درباره افزایش حق بیمه عمر و مالیات بر ارزش‌افـزوده ۹درصدی از سـوی برخی شـرکت‌های بیمه‌ای توضیـح داد؛ دلیل اینکـه بخش‌نامه‌ای می‌گوید به حق بیمه مالیات بر ارزش‌افـزوده تعلق نمی‌گیرد، این اسـت که فرض کنید فردی می‌خواهد منزل خود را بیمه آتش‌سـوزی کند.۲۰ هزار تومان پرداخت می‌کند و شرکت بیمـه حق بیمه‌ها را جمع می‌کنـد و از محل تجمع حق بیمه‌ها خسارت‌ها را پرداخت می‌کند. قاعدتا دراین صورت نباید به حق بیمه مالیات بر ارزش‌افزوده تعلق گیرد، چون به‌خودی‌خود ارزش‌افـزوده‌ای برای شـرکت بیمه ایجاد نکرده اسـت. مالیات بر ارزش‌افزوده زمانی گرفته می‌شود که عملیـات مورد نظر ارزش‌افزوده‌ای ایجاد کرده باشـد. یعنـی بیمه‌گـر از میلیون‌ها نفر حق بیمـه را طبق قانون اعداد بـزرگ دریافت و جمع می‌کند و از محل تجمع حق بیمه‌ها خسارت‌ها را پرداخت می‌کند. بنابراین بخش‌نامه هم ناظر به همین موضوع اسـت.او با بیان اینکه در بیمه عمـر دو بخش داریـم، اضافه کرد: وقتی گفته می‌شـود بیمه عمر، منظورمان بیمه عمر و سـرمایه‌گذاری اسـت. در بیمه عمر و سـرمایه‌گذاری دو بخش داریم؛ یک بخش این اسـت که حق بیمه جمع می‌شـود و از محل تجمع حق بیمه سـرمایه‌های فوت پرداخت می‌شود. این بخش فاقد ارزش‌افزوده اسـت و نباید از آن مالیات گرفته شـود. اما بخش دوم، بخشـی از حق بیمه است که حق بیمه را وارد ذخیره ریاضی کرده و با ۸۵ درصد سودی که عایدمان می‌شود، در صورت حیات به بیمه‌گذار برگردانده می‌شود؛ یعنـی در کنار ایـن فرایند بیمه سـرمایه‌گذاری هم انجام می‌دهیـم. یعنی حق بیمه‌ای را دریافـت می‌کنیم و وارد ذخیره ریاضی می‌کنیم، از آن سـودی به دست می‌آوریم و ۸۵ درصد سود را به‌علاوه کل اصل ذخیره ریاضی با عنوان اندوختـه بیمه‌نامه عمر و سـرمایه‌گذاری به فرد پرداخت می‌کنیم. این بخش چون برای بیمه‌گذار سود ایجاد می‌کند شامل مالیات بر ارزش‌افزوده می‌شود، آن هم نه اصل پول بلکه سودی که به آن تعلق می‌گیرد. مثلا فرض کنید فردی بابت بیمه عمر و سـرمایه‌گذاری چهار میلیون تومان حق بیمه پرداخت می‌کند. از این چهار میلیون تومان حدود ۴۰۰ هزار تومان صرف خطر فوت می‌شود، مثل همه رشته‌های بیمه. حق بیمه هم مصرفی است و از محل تجمع همین ۴۰۰ هزار تومان‌ها بـا رقم‌های مختلف که از باقی بیمه‌ها می‌آید، سـرمایه فـوت پرداخت می‌شـود. بخش دیگری از ایـن چهار میلیون تومان غیـر از ۴۰۰ هزار تومان، صرف هزینه‌های اداری، بیمه‌گری و کارمزد می‌شـود. مثلا فرض کنید یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان باشـد در نتیجه با ۴۰۰ هزار تومان، یک میلیون و ۶۰۰ هزار تومان می‌شود. بنابراین این رقم از چهار میلیون تومـان حق بیمه صرف هزینه‌ها و حق بیمه می‌شـود. دو میلیـون و ۴۰۰ در ذخیره ریاضی می‌ماند. با این دو میلیون و ۴۰۰ هزار تومان‌ها و پول‌هایی را که در طول ۲۰ سـال دریافت می‌شود، جمع کرده و با سود تحت عنـوان اندوخته بیمه‌نامـه برمی‌گردانیم. هر چقدر سـودآوری برای شرکت بیمه داشته باشد، ۸۵ درصد آن را به خود مردم برمی‌گردانیم. فرضا ۲۰۰ میلیون تومان داده شـده، اما ۶۰۰ میلیون دریافت می‌کنند چون ارزش‌افزوده ایجاد شـده باید مالیات حساب شود و درست است اما اگر به طریق دیگری غیر از این عمل شـود این مالیات درست نیسـت. البته طریقه عملکرد در شرکت‌های بیمه متفاوت اسـت و خیلی وحدت رویه نیسـت. او با تأکید بر اینکه دو نوع حق بیمه داریم، اضافه کرد: حق بیمه‌ها یا مصرفی‌اند یا اندوختـه‌ای. حق بیمه مصرفی صرف خطر می‌شـود. جمع آن صرف پرداخت خسارت می‌شود که نباید مالیات تعلق گیرد چون فی‌نفسـه برای شرکت بیمه ارزش‌افزوده ایجاد نمی‌کند. شـاید شـرکت بیمه با پول‌ها کاسبی کند و سودآوری ایجاد کند اما خود این مشمول مالیات نیست. اما در حق بیمه اندوخته‌ای سـرمایه‌گذاری می‌شود و با سود به طرف برگردانده می‌شـود. این بخش باید شامل مالیات برارزش‌افزوده شود. بنابراین تعارضی بین آیین‌نامه و اعمال ۹ درصد مالیات بر ارزش‌افزوده در بیمه‌های عمر نیسـت. آیین‌نامه می‌گوید از حق بیمه‌هـای مصرفی نباید مالیات گرفته شـود که اکنون هم همین‌طور اسـت و قاعدتا نباید تعلق گیرد و از نظر علمی نباید انجام شـود. حسینی‌پور با تأکید بر اینکه مالیات هیچ وحدت رویه‌ای ندارد و بخشی از مالیاتی که از نماینده‌های بیمه‌گران گرفته می‌شود اصلا با مبانی مالیات در تعارض و اجحاف در حق مؤدیان مالیاتی است، اضافه کرد: هم اکنون شرکت‌های قدر در بیمه عمر، مثل بیمه کارآفرین که بالاترین پرتفوی را بعد از بیمه ایران در بیمه‌های عمر دارند، از روی سودی که پرداخت می‌کند مالیات بر ارزش‌افزوده را کم می‌کند. هر سـال جدولی که ابتدای قرارداد به بیمه‌گذار تحویل می‌شود، مبالغ مندرج در سـتون اندوخته مبالغی است که با احتساب کسر ۹ درصد مالیات بر ارزش‌افزوده درج شـده است. حسینی‌پور این را هم اضافه کرد: شرکت‌های بیمه اگر خلاف عمل کنند بیمه مرکـزی باید طبق ماده یک قانون تأسـیس بیمه مرکزی و بیمه‌گری مصوب ۱۳۵۰ بـا آن مقابله کند. یکی از اهداف بیمـه مرکزی نظـارت برفعالیت شـرکت‌های بیمه طبق آیین‌نامه‌های شـورای عالی بیمه است. آنچه گفته شد به لحاظ علمی و در وضعیت مطلوب بود اما اینکه وضعیت موجود مطلوب بازار چیسـت باید بازرسـان بیمه مرکزی بگویند. او در پاسـخ به این سـؤال که افزایش حق بیمه از جذابیت بیمه عمر کم نمی‌کند، تأکید کرد: به‌هیچ‌وجه این اتفاق نمی‌افتد. بیمه عمر آنقدر مهم اسـت که اگر مردم متوجـه بیمه عمر شـوند دیگر به گرفتن مالیات از سـود بیمـه عمر فکر نمی‌کنند. بیمه عمر اهـداف بالاتری دارد. پشتوانه مهمی است هم برای فوت بیمه‌شده و هم دوران کهولت بیمه‌شـده. وقتی فرد با چنین قراردادی زندگی را تأمین می‌کند چـه بعد از فوت برای بازمانده‌ها و چه برای زنده‌ماندن که دوران پرهزینه و کم‌درآمدی را سپری می‌کند، دیگر برایش مالیات از سـود مهم نیست. وقتی بیمه عمر سرمایه‌ای می‌دهد که در دوران کهولت زندگی مرفه‌تری را برایش رقم می‌زند به این دقت نمی‌کند که در ۲۰ سال که ۲۰۰ میلیون تومـان می‌دهیم ۶۰۰ میلیون تومان می‌گیریم یا ۶۰۵ میلیون تومان، دیگر مهم نیسـت مهم این است که ۲۰۰ میلیون تومان می‌دهیم، ۶۰۰ میلیون تومان می‌گیریم. از پول پرت زندگی سـرمایه‌ای می‌سـازیم و از آن طرف در زمان فوت صد میلیون تومان به خانواده پرداخت می‌شود.

ادامه از صفحه اول

ریسک نفتی بودجه

از این میـزان ۱۰۱هزارمیلیارد تومان صرف بودجه خواهد شـد که این رقم نسبت به سال ۹۶، در حدود ۱۰هزارمیلیارد تومان کاهش یافته است (این کاهش اتفاق مثبتی در روند کاهش وابستگی بودجه عمومی به درآمدهای نفتی ارزیابی می‌شـود). همچنین ۳۲ درصـد از این رقم براسـاس تکلیـف لایحه بودجه به صندوق توسـعه ملـی واریز خواهد شـد و ۱۴.۵ درصد هم به حسـاب شـرکت ملی نفت ایران واریز می‌شـود. سـه درصد نیز سـهم مناطق نفت‌خیز و گازخیز و توسعه‌نیافته است. نکته مهم در این میان، تعیین نـرخ ۵۵ دلار برای هر بشـکه نفت در لایحه بودجه است که بسـیار خوش‌بینانه به نظر می‌رسد. براسـاس پیش‌بینی‌های مراجع معتبـر بین‌المللی، قیمت نفت در سـال آینده میلادی بین ۵۰ تا ۶۰ دلار در نوسان خواهد بود. بانک جهانی رقم نفت را برای سـال آینده ۵۵ دلار تعیین کرده است، اما این نرخ‌ها با توجه به وابسـتگی شدید بودجه سالانه کشورهای نفتی، نمی‌تواند مبنای اصلی باشد. منطق اقتصادی حکم می‌کند بودجه‌های سـالانه این کشور بر مبنای قیمت منطقی که برای سـال آینـده، ۵۰ دلار در نظر گرفته شـده، تعیین شـود. قیمت منطقی نیز مربوط به کشـورهایی اسـت که با چالش کمتری در حوزه اقتصادی مواجه هسـتند و شـرایطی ماننـد رکود و چالش‌هـای سیاسـی خارجی را تجربـه نمی‌کنند. درباره کشـورهایی ماننـد ایران، عـراق و ونزوئلا که درحال‌حاضر شـرایط اقتصادی و سیاسی متفاوتی را سپری می‌کنند، قیمت نفت باید محتاطانه در بودجه دیده شـود که ایـن قیمت در حـدود ۴۵ دلار در هر بشکه اسـت. با تأمل در نرخ‌های محاسباتی قیمت نفت در بودجه کشـورهای نفتی می‌تـوان دریافت ایران، بالاترین نرخ و به عبارتی خوش‌بینانه‌ترین نرخ را داشـته است درحالی‌که کشـورهایی مانند روسیه (۴۰ دلار)، قطر (۴۵ دلار)، عـراق (۴۳ دلار)، نیجریه (۴۷ دلار) و آذربایجان (۴۵ دلار) را در نظر گرفته‌اند. در میان این کشورها نرخ تعیین‌شده در روسیه یعنی ۴۰ دلار مهم و حاوی پیام است. بدین معنا که دولت روسیه قصد دارد تولید و صادرات نفت خود را در سال آینده افزایش درخورتوجهی بدهد. این افزایش به‌طور طبیعی به افزایش عرضـه و کاهش قیمت نفت در بازارهای جهانی منجر خواهد شد. این شرایط تا قبل از برگزاری اجلاس اخیر اوپک، بسیار شایع بود، هرچند روسـیه نیز تعهد خود را به افزایش‌ندادن تولید نفت در سال آینده براساس فرمول تعیین‌شده اوپک اعلام کرد، اما این اعلام نمی‌تواند با تضمین همراه باشـد. نتیجـه بحث اینکه، قیمت ۵۵ دلار در هر بشـکه در لایحه بودجه سال آینده بسـیار خوش‌بینانه است و این می‌تواند نظام دخل و خرج کشور را در سال آینده با مشکل و به عبارت بهتر کسری بودجه مواجه کند. در این راسـتا به نظر می‌رسد به شرایط دیگری مانند فشـارهای آمریکا برای محدودکردن امکان صادرات نفت ایران توجه نشده و این خوش‌بینانه‌بودن قیمت تعیین‌شده نفت را بیشتر تقویت می‌کند.

ادامه از صفحه ۴

ائتلاف مسلط نهادها

درحالی‌که بیشتر اقتصاددانان و سیاست‌گذاران تمرکز خود را بر انتخاب راه درست گذاشته‌اند، آنچه واقعا نیاز داریم بدانیم این است که چرا کشورهای توسـعه‌نیافته راه نادرسـت را انتخـاب می‌کنند. ائتـلاف مسـلط راه را اشـتباه برنگزیده‌انـد بلکه عامدانـه به این راه می‌روند. برای فهم این موضوع باید از علم اقتصاد و توصیه‌های آن در مورد بهترین گزینه‌ها فراتر رفت و بررسـی کـرد که تصمیمات واقعا چگونه اتخاذ می‌شـوند؟ چه کسـانی و چرا ایـن تصمیمات را می‌گیرند؟ این به معنای مطالعه سیاسـت و فرایندهای سیاستی است. علم اقتصاد به‌طور سنتی و همواره علم سیاست را نادیده گرفته است اما درک سیاست برای تبیین نابرابری در جهان اهمیت حیاتی دارد. همان‌گونه که اقتصاددان دهه ۱۹۷۰ «آبا لرنر» بیـان می‌کند: «علم اقتصاد عنوان ملکه علوم اجتماعی را از این طریق کسب کرد که مسائل سیاسی حل‌نشده را به‌عنوان حیطه فعالیت خود برگزید». دسـتیابی به موفقیـت اقتصادی به حل برخی مسـائل پایه‌ای سیاسـت وابسته است و تا زمانـی که ایـن مسـائل را در مطالعات خود مدنظر قرار ندهیـم، تکیه بر علوم محض و خالص ریاضیـات و شـبه‌علم سـتایش اعـداد نمی‌تواند نشانه قدرت باشد؛ اینکه مسئله‌ای در علم اقتصاد به‌صرف اینکه با ابـزاری مانند ریاضیات (به فرض صحت در اسـتفاده از ابـزار و اسـتفاده‌نکردن از ابزاری برای اثبات آنچه باید بشود!) به اثبات برسد، چنانچه بدون توجه به عوامل سـاختاری، نهادی، اجتماعی، سیاسـی، فرهنگـی، تاریخی و... صورت پذیرفته باشـد و نشانه غفلت نباشـد، عامدانه در خدمت ائتلاف مسـلط است. دراین‌زمینه شاید ذکر این نکته از جـرج بی‌بالدن، عضو گروه مشـاوران هـاروارد، در کتاب «برنامه‌ریزی توسـعه در ایران» مفید باشـد: «تصادم علم و عقل سلیم در استفاده از علم اقتصاد از بی‌ربط‌بودن تکنیک‌های پیشرفته اقتصادی در اغلب موارد برنامه‌ریزی در کشورهای درحال‌توسـعه ناشـی می‌شـود. بخش بزرگی از مجلات تخصصـی درگیر تکنیک‌ها و مسـائلی در مرزهای علم اقتصاد هسـتند. ایـن مجلات اغلب به مسـائل غیرواقعی و خلاصه‌شـده می‌پردازند. مسـائلی در الگوهای ریاضی بیان شده‌اند و از این روی ظرفیـت تبدیل به مفاهیـم کاربردی را ندارند حتی توسط تعداد معدودی از افراد که آن مفاهیم را می‌فهمند».درحالی‌کـه ما برای رشـد اقتصادی پایـدار به فکـر نو نیـاز داریم و هـرگاه صحبت از فکر نـو به میان می‌آید، چون منافع فرادسـتان در خطر می‌افتد، سنگ‌اندازی‌شـان شـروع می‌شـود بنابرایـن جامعه به فکر نـو نیـاز دارد و غالبا این افـراد و تخریب خلاقی که به بار می‌آورند، ناگزیرند بـر منابع و مراکز متعدد مقاومت پیروز شـوند. این نهادهای اسـتثماری با تکیه بر نهادهای اقتصادی اسـتثماری که جبهه حمایتی از ایشـان را برعهده می‌گیرند، به تخریـب خلاق اجازه ظهور نمی‌دهد. در منطـق نظـم اجتماعـی با دسترسـی محدود هر فکرنویی را با برچسـبی و به سـنگی از صحنه خارج می‌کنند. دراین‌باره تاس-اچ-مک لئود، عضو دیگر گروه مشاوران هاروارد، در کتاب «برنامه‌ریزی در ایران» می‌نویسـد: «ما دائمـا در بیم و حیرت از شدت شخصی‌شـدن پدیده‌ها در جامعه‌ای بودیم کـه به‌حق می‌توان آن را جامعه‌ای شخصی‌شـده نام نهاد. در چنین جامعه‌ای شـخص، عقاید، کار و دانش حرفه‌ای او همه معرف یک کل تفکیک‌ناپذیر است. تمایز منازعات فکری و منازعات شخصی که در اکثر جوامع کاری بسـیار دشوار است در جامعه ایران عملا ناممکن است. در این کشور حمله به هر اندیشه‌ای غالبا با حمله به صاحب آن اندیشه تلقی می‌شود و به‌این‌ترتیب آن را اهانت‌آمیز می‌دانند نه سودمند. هماوردی فکری که ما آن را امری معمول در منازعات علمی تلقی می‌کنیم دست‌کم اینکه به فهم مسـائل و اگر نه به حل آنها منتهی می‌شـود در ایـران معمـولا فضای تضـاد و خصومت پدید می‌آورد. در این فضا دسـتیابی بـه راه‌حل واقعی مسـائل بیش از پیش دشوار می‌شود... به‌این‌ترتیب دنیای منازعات مسـتدل و منطقی به عرصه ظهور قدرت‌هـای متخاصـم و ناپایدار مبدل می‌شـود و در میـان این هیاهو صدای عقل کـه غالبا ضعیف اسـت، خاموش می‌شـود». در احـوال قائم‌مقام آمده اسـت که از عقب‌افتادگی ایـران مطلع بود. مردم از وجود او بی‌اطـلاع بودند و درنتیجه از او نه حمایتی کردند و نه می‌دانستند چه می‌خواهد بکنـد. در عیـن اینکه اندیشـه‌های بلند در سـر می‌پرورانید، هیچ‌یـک از ابزارهای لازم کار خود را نداشت. یکه و تنها بود و کسانی که قدرت سیاسی-اقتصادی ایران را در دسـت داشـتند با او مخالف بودند. اندر احوالات امیرکبیـر هم می‌خوانیم که بسیار پرکار بود، به همان اندازه پرکار بود که غیرت مسئولیت داشـت. روزها و هفته‌ها می‌گذشت که از بام تا شـام کار می‌کرد و نصیـب خود را همان وظیفه مقدس می‌دانست و دشواری‌ها و نیرنگ‌ها نیـز او را از کار دلسـرد نمی‌کرد. سـخن را با این جملات دکتر مصدق به پایان می‌برم که «صاحبان عقیده و ایمان از مرگ نباید هراس کنند تا چه رسد به فحش. چون‌که اصل مصلحت اجتماع اسـت. آنجا که مصالح اجتماع تأمین نباشد مصالح مردم تأمین نخواهد بود و تشخیص اینکه چه اشخاصی روی مصالـح جامعـه مقاومت می‌کننـد و چه اشـخاصی روی مصالح خودشـان با مردم است. وزن افراد در جامعه به‌قدر شـدائدی است که در راه مردم تحمل می‌کنند».

خبر

جهانگیری: سهم ۳۰ درصدی بهره‌وری از رشد محقق نشد

● معـاون‌اول رئیس‌جمهـور در دومین همایش اقتصاد ایران با برشـمردن دلایل بحران اقتصادی، گفـت: با توجـه به مشـکل منابـع صندوق‌های بازنشستگی، هیچ بازنشسـته‌ای را نمی‌بینید که از حقوق خود راضی باشد. به گزارش فارس، اسحاق جهانگیـری در دومین همایش اقتصـاد ایران در سالن همایش رایزن تهران گفت: مهم‌ترین چالش کنونی، این اسـت که چگونه هماهنگی میان همه ارکان نظـام بـه وجود آوریـم تا بتوانیـم در برابر چالش‌های مختلف راهکارهای مناسب پیدا کنیم. معاون‌اول رئیس‌جمهور با تأکید بر اینکه وضعیت فقر و رفاه مردم اکنون یکـی از چالش‌های جدی اقتصـاد ایران اسـت، ادامـه داد: قـدرت خرید و درآمد آحاد جامعه کاهش پیدا کرده اسـت، رشد اقتصادی، بودجه دولـت و بهره‌وری نیز وضعیت مناسـبی ندارد و با وجود آنکه از چند برنامه قبلی توسعه هدف‌گذاری شـده بود که ۳۰ درصد رشد اقتصادی از محل بهره‌وری تأمین شـود؛ اما امروز پس از سپری‌شـدن چند برنامه، میـزان بهره‌وری هنوز پایین اسـت و تغییر چندانی نداشـته است. معاون‌اول رئیس‌جمهور ضعف در سیاست‌گذاری را مهم‌تریـن دلیل عدم بهره‌وری دانسـت و گفت: چالش‌هایی که امروز اقتصاد کشـور با آن روبه‌رو اسـت، چه در اندازه ملی و چـه در اندازه جهانی، ابعاد وسـیعی به خود گرفته و در هم تنیده شـده اسـت؛ از این رو با چنین چالش‌هایی نمی‌توان به صورت یک‌بعـدی مقابله کرد و این‌گونه نیسـت که بتوانیم مسـائل اقتصـادی را از طریـق تدابیر صرفـا اقتصـادی حل‌وفصـل کنیم. معـاون‌اول رئیس‌جمهور در توضیح این مطلب افزود: به‌عنوان مثال، موضوع آب دیگر موضوعی سـاده در حوزه وزارت نیرو یا کشاورزی نیست؛ چراکه امروز وزارت کشـور در مهم‌ترین مسـائل امنیتی خود موضوع آب را در دسـتور کار قرار داده اسـت. او افزود: از سوی دیگر، محیط زیسـت فقط موضوعی فانتزی نیسـت، بلکه یک واقعیت اسـت کـه تالاب‌های کشور خشـک شـده و تبدیل به کانون‌های ریزگرد شـده اسـت. جهانگیری با بیان اینکه امروز کشور بـا معضل ایجاد اشـتغال بـرای فارغ‌التحصیلان دانشـگاهی مواجه است، گفت: مشـکلات نظام بانکـی پیچیدگی‌هایی دارد که نمی‌توانیم خیلی از مسائل داخلی آن را باز کنیم.

LEON
Since 1960

کماکان پیشرو...

شعبه سام سنتر
فرشته (فیاضی)، مرکز خرید سام سنتر، طبقه هشتم
رزرو کنید: ۲۲۶۵۳۸۴۱
www.leon1960.com
/leon.1960